

ІВАНЧУК Юлія Гнатівна,
*викладач кафедри аналітичної
економіки та менеджменту
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
начальник відділу контролю в сфері
будівництва Східного Офісу
Держаудитслужби (м. Дніпро)*
ПРОТОПОПОВА Наталія Андріївна,
*старший викладач кафедри
аналітичної економіки та менеджменту
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*

ОСОБЛИВОСТІ АУДИТУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Наслідки військового вторгнення на територію України охопили усі сфери та суттєво вплинули на бізнес-середовище і, зокрема, аудиторську діяльність, функціонування якої розділилося на до та після 24 лютого.

Набрала чинності постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання здійснення державного фінансового контролю в умовах воєнного стану» від 07.05.2022 р. № 561, якою встановлено, що Державна аудиторська служба та її міжрегіональні територіальні органи під час воєнного стану та протягом місяця після його припинення або скасування виконують свої повноваження з урахуванням таких особливостей:

1) здійснюють заходи державного фінансового контролю з урахуванням воєнного стану;

2) до тривалості заходів державного фінансового контролю (інспектування, державного фінансового аудиту, перевірки закупівель) та інших строків, визначених порядками проведення цих заходів державного фінансового контролю, не включається строк, протягом якого такий захід (організація проведення, оформлення, реалізація) не здійснювався у зв'язку з обставинами, обумовленими воєнним станом;

3) надання документів під час заходів державного фінансового контролю, зустрічних звірок, збору інформації та документування процесу державного фінансового контролю, реалізація матеріалів за його результатами здійснюються в паперовій та/або електронній формі [1].

Треба зазначити, що внутрішній аудит в період війни втратив на багатьох підприємствах свою вагу.

Велика кількість компаній 24 лютого опинилася в новій реальності. Пандемічний порядок денний миттєво зійшов нанівець, і на перший план вийшли ризики, пов'язані із забезпеченням безперервності діяльності, фізичної безпеки персоналу, збереження активів. На очах ламаються звичні логістичні ланцюжки, недоступними стають цілі ринки товарів та капіталу. Очевидно,

що в такій ситуації служби внутрішнього аудиту, що зберегли дієздатність, переглянули плани робіт і перейшли на короткострокове планування та виконання позапланових завдань.

Відсутність доступу до інформації, документів, активів, що містяться в зоні бойових дій, призводить до скасування окремих аудитів.

Вимушено призупиняють і моніторинг виконання рекомендацій внутрішнього аудиту: щось уже втратило свою актуальність, а менеджмент, відповідальний за виконання, перемкнувся на інші завдання в умовах воєнного стану [2].

Міністерство фінансів України в листі 20.03.2022 р. № 33020-07-5/6432 відреагувало на звернення працівників підрозділів внутрішнього аудиту державних органів щодо можливості внутрішнього аудиту в період воєнного стану.

Констатовано, що нормативно-правові акти з питань внутрішнього аудиту не встановлюють обмежень щодо дистанційного (камерального) проведення внутрішніх аудитів, а також інших необхідних управлінських рішень, які б забезпечували діяльність підрозділу внутрішнього аудиту в умовах режиму воєнного стану.

Тому керівник підрозділу внутрішнього аудиту, враховуючи поточні умови, спричинені воєнним станом, має переглянути внутрішні документи з питань внутрішнього аудиту та за необхідності готувати відповідні зміни до них враховуючи особливості діяльності відповідного державного органу.

Крім того, керівнику підрозділу внутрішнього аудиту доцільно розглянути питання щодо можливості проведення внутрішніх аудитів (зокрема, дистанційного або камерального) у разі наявності доступу до документів, інформації та баз даних, необхідних для проведення внутрішніх аудитів.

У випадку, якщо буде прийнято рішення керівником державного органу щодо залучення керівника та/або працівників підрозділу внутрішнього аудиту до консультативної діяльності (наприклад, стосовно надання методологічної допомоги, дорадчої участі у робочих групах (або комісіях) тощо), то необхідно вжити заходи для обмеження негативного впливу на їх незалежність та об'єктивність, а також врахувати кваліфікаційну спроможність підрозділу внутрішнього аудиту та можливий вплив на безпосереднє проведення внутрішніх аудитів [3].

Список використаних джерел:

1. Особливості аудиту в умовах воєнного стану. URL: <https://lexinform.com.ua/zakonodavstvo/osoblyvosti-audytu-v-umovah-voyennogo-stanu/>
2. Практика МСФЗ № 7. URL: <https://ibuhgalter.net/ru/material/1356/26629>.
3. Мінфін пояснив можливість проводити внутрішні аудити дистанційно у період воєнного часу. URL: https://buh.ligazakon.net/news/210897_mnfn-poyasniv-mozhlyvist-provoditi-vnutrshn-auditi-distantyn-u-perod-vonnogo-chasu